

Основно училище "Св. Паисий Хилендарски"

8730 с. Бояново, общ. Елхово, обл. Ямбол, ул. "Ив. Вазов" № 3, тел: 0876 458505

Email: info-2831531@edu.mon.bg, <https://ph-boyanovo.com>

Утвърждавам:

Директор:

(Веска Георгиева)

МЕХАНИЗЪМ

**ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО
В ОУ „СВ. ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ” – С. БОЯНОВО**

2026 – 2027 учебна година

Въведение и цел на настоящия документ

Настоящият документ е разработен в съответствие с Механизма за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищно образование и има за цел да създаде сигурна образователна среда чрез прилагането на последователна и целенасочена политика на ненасилие, споделена и изпълнявана от всички участници в образователния процес.

Документът се състои от две части. В първата се изясняват понятията насилие и тормоз. Втората представя задължителните елементи от политиката на ОУ „Св. Паисий Хилендарски“ за осигуряване на сигурна образователна среда.

I. Измерения на насилието и тормоза

1. Насилие

Насилие над ученик е всеки акт на физическо, психическо или сексуално насилие, пренебрегване, търговска или друга експлоатация водеща до действителна или вероятна вреда върху здравето, живота, развитието или достойнството на ученика, което може да се осъществява в семейна, училищна и социална среда.

„Физическо насилие“ – причиняване на телесна повреда, включително причиняване на болка или страдание без разстройство на здравето.

„Психическо насилие“ – всички действия, които могат да имат вредно въздействие върху психичното здраве и развитие на ученика. Това са : подценяване, подигравателно отношение, заплаха, дискриминация, отхвърляне или други форми на отрицателно отношение както и неспособността на родителя, настойника, попечителя или на лицето, което полага грижи за ученика, да осигури подходяща подкрепяща среда.

„Сексуално насилие“ – използването на ученик за сексуално задоволяване.

„Пренебрегване“ – неуспехът на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за ученика, да осигури развитието на ученика в една от следните области: здраве, образование, емоционално развитие, изхранване, осигуряване на дом и безопасност, когато е в състояние да го направи.

Насилието може да бъде от възрастен към ученик, между ученици и от ученик към възрастен.

2. Тормоз

Специфичен вид насилие сред децата и е сред най-неуловимите форми на агресивно поведение и насилие. Но не всеки акт на насилие е тормоз. Тормозът между връстници е групов феномен. Извършва се в груповата среда в присъствието на други връстници и в отсъствието на възрастни. Тормозът не спира от само себе си без външна намеса.

➤ Тормозът се характеризира като:

- злонамерена проява, която има за цел да нарани или унижи ученик;
- извършва се от позиция на силата, като едната страна използва доминиращата си позиция, за да нарани другата физически или психически, да я унижи или изолира;
- повтаря се многократно във времето, а не е еднократен или изолиран акт на насилие;

➤ Прояви на тормоз:

- физически тормоз – блъскане, щипане, разрушаване, удряне, нанасяне на болка, спъване, затваряне в някое помещение;
- психически тормоз - подмятане, подиграване, закачане, обиди, омаловажаване, заплахи, изнудване, повреждане на личните вещи, кражба и хвърляне на вещи, заплашителни погледи, неприятелско следене, словесни изрази, които имат за цел да унижат и оскърбят детето на база раса, пол, религия, сексуалност, увреждане или друго, с което се подчертава различие от останалите. Когато е в група – под формата на изолиране, игнориране, изключване от групови дейности,

избягване, одумване и разпространение на зловни слухове, натиск върху другите да не влизат в приятелски отношения с учениците, обект на тормоз.

- сексуален тормоз – всяка форма на нежелано словесно, несловесно или физическо поведение със сексуален характер, имащо за цел или водещо до накърняване на достойнството на лицето, и по-специално създаване на смущаваща, враждебна, принизяваща, унижителна ли обидна обстановка. Включва измислянето на сексуализирани прякори или имена, коментари за външността на някои и подигравки със сексуално значение, неподходящо докосване, бележки и надписи със сексуално съдържание и т.н. до по-екстремни форми на нападане и насилие.

- кибернасилие и кибертормоз – насилие и тормоз, които се осъществяват в дигитална среда чрез дигитални устройства. Ако ученик е въввлечен в рискова ситуация онлайн, това винаги има своите отражения в реалния му живот. Преживяванията за детето/ученика могат да бъдат дори по-унижителни, тъй като кибертормозът не може да бъде прекратен веднага и е достъпен до много по-голям кръг хора.

3. Разлики между тормоз и закачки или игра между учениците

Важно е да се разграничат случаите, когато не се касае за тормоз. Ако учениците се закачат, бутат или блъскат, или си разменят шеги като при това се смеят, разменят си ролите и позициите и никой от тях няма видимо доминиращо положение, а околните не им обръщат особено внимание, то най-вероятно става дума за игра.

Ако ученикът не се чувства добре от закачките и подигравките, тогава поведението може да е тормоз.

Ако едният ученик се опитва да се махне, а другия е в постоянно доминираща позиция, най-вероятно става дума за тормоз.

Ако дразненето е за нещо, което ученика не може да промени (височина, носене на очила, тегло, атлетически способности и други) тогава може да е тормоз.

Ако едният ученик е по-силно или по-популярен, по-голямо на възраст или по-властно, това може да е тормоз.

4. Признаци, по които може да се разпознаят насилието и тормозът:

- Различни по вид и цвят натъртвания, включително синини, постоянни или чести червени петна, насинени очи, следи от ухапване.
- Неправдоподобни или объркани обяснения за травмите, включително едностранни отговори.
- Безпокойство и крайности в поведението – от агресивност до пасивност.
- Лоша представа за себе си – учениците смятат, че са заслужили насилието.
- Прекалена отстъпчивост на ученика и оставяне без протест да се прави каквото и да било с него.
- Влошаване на здравословното състояние, което включва прилошавания, главоболие, отпадналост.
- Влошаване на успеха от обучението и чести отсъствия от училище.
- Чести отсъствия от определени часове.
- Затвореност и изолираност, нежелание за контакт с връстниците.
- Агресивно поведение или поведение, насочено към привличане на вниманието, упорито непослушание, самонараняване.
- Внезапни избухвания, които са необичайни за възрастта или за нивото на развитие на ученика.
- Бягане и криене, включително зачестили бягства от училище.
- Загуба на доверие, неучастие в общите занимания на училище, ниска самооценка.

- Употреба на алкохол, медикаменти, занемаряване.
- Психосоматични симптоми, като болки в стомаха, главоболие, гадене, оплаква се че сънува кошмари и сънят му е нарушен.
- Различни прояви на сексуализирано поведение.
- Наблюдават се промени в навиците или в използването на интернет и социалните мрежи.

II. Политика за превенция и интервенция на насилие и тормоз

1. Цели на политиката за превенция и интервенция на насилието

- да създаде позитивна култура и климат в училището;
- да повиши осведомеността на всички участници в процеса на училищното образование, че насилието е неприемливо поведение;
- да разработи система за превенция, която създава условия за превантивна работа с класовете;
- да създаде система за интервенция чрез разработване и изясняване на правила и процедури във връзка със всяка една проява на насилие и тормоз;
- да създаде система за предоставяне на подкрепа за пострадалите и въввлечените в ситуациите на насилие и тормоз;
- да развие устойчива система за изграждане на капацитет у всички участници в образователния процес под формата на обучителни дейности и механизми за сътрудничество с други организации и институции;
- да създава механизми за проследяване на ефективността от дейностите по превенция и интервенция.

2. Принципи

В допълнение на принципите в системата на предучилищното и училищното образование, цитирани в чл. 3, ал. 2 от ЗПУО, политиката за сигурна образователна среда следва да се базира и на специфични принципи цитирани в Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование утвърден със Заповед № РД – 09-5906/28.12.2017 г. на министъра на образованието и науката.

Цялостната политика се реализира, като се осъществяват дейности по превенция и интервенция (реакция) на различни нива, според Приложение 1: Класификация на формите на насилие и тормоз и предприемане на съответни действия.

- **Превенцията на насилие и тормоз** включва комплекс от мерки, които имат за цел ограничаване или елиминиране на предпоставките и рисковите фактори, допринасящи за насилието. Превенцията поставя приоритет върху дейностите на равнище клас, например създаване на правила на отношения в класа, морално възстановяване на щета, тематични дискусии, регулярна провеждане в часа на класа или по друго време.
- **Интервенциите** включват отговора на училището при възникнали ситуации на насилие и тормоз. Това са последователни действия и мерки, които целят спиране и разрешаване на възникнала вече ситуация на насилие, тормоз и криза, като се отчитат индивидуалните потребности на всеки ученик, въввлечено пряко или косвено в ситуацията, като се прилага принципът на най-добрия интерес на ученика.

3. Система от мерки за реализиране на сигурна образователна среда

3.1. Създаване на координационен съвет с ясни функции и делегирани отговорности, който отговаря за планиране, проследяване и координиране на усилията за справяне с насилието и тормоза. Включва в състава си учители, ученици и родители.

3.2. Оценка на ситуацията

Съдържа описание на:

- до колко са запознати заинтересованите страни с темата за насилие и тормоз;
- какви видове и форми на насилие и тормоз има в училището;
- колко често те се проявяват;
- къде са местата, на които най често се случват;
- кои са участниците;
- как се е реагирало до момента;
- какво следва да се предприеме за да бъде реакцията ефективна.

Оценката се организира от ръководството на училището и се осъществява от координационния съвет в началото на учебната година. За целта се използват анкети с ученици, въпросник за учителя, дискусии и беседи в часа на класа и др.

3.3. Изготвяне на план за интервенция и превенция на насилието и тормоза.

Планът се утвърждава от директора, с продължителност е една учебна година и се актуализира в началото на всяка учебна година.

Планът включва описание на всички дейности по превенция и интервенция на ниво училище и на ниво клас с очертани срокове и отговорници по изпълнение на дейностите по превенция и интервенция.

3.4. Планиране/актуализиране на дейности по превенция

3.4.1. Дейности по превенция на ниво училище:

- създаване и актуализиране на етичен кодекс на училищната общност;
- създаване на единни училищни правила, които да станат част от Правилника за дейността на училището;
 - = изработване на правила за поведение и ценности от всеки клас;
 - = обобщаване на правилата на ниво училище и вписване правилника за дейността на училището;
- внасяне на промени в Правилника за дейността на училището при необходимост;
- запознаване на цялата училищна общност с Механизма за противодействие на тормоза и насилието;
- подобряване на системата от дежурства, с оглед недопускане на насилие и тормоз;
- повишаване квалификацията на педагогическия персонал за работа по превенция и справяне с насилието и тормоза;
- информиране и актуализиране на информацията за наличните ресурси в училището – услуги и програми за превенция и противодействие на насилието.

3.4.2. Дейности за превенция на ниво клас:

- създаване на правила за поведение на класа;
- използват се обучителни дейности с водеща роля на класния ръководител. Прилагат се дискусии, ролеви игри, споделяне на опит. Могат да се използват теми от гражданското, екологичното, здравното, интеркултурното образование. Основни теми могат да бъдат: Права и отговорности, Ценности, Какво представляват насилието и тормоза, Какви са преживяванията на извършителя, потърпевшия и наблюдателите, Какво правим и какво можем да направим когато видим проява на насилие и тормоз.

- осигуряване условия за участие на учениците като естествени помощници при реализиране на дейностите по превенция.
- провеждане на тематични родителски срещи.

3.5. Дейности по интервенция

3.5.1. Дейности по интервенция на ниво училище:

- включват се в Годишния план за дейността на училището и се приемат на първия педагогически съвет за учебната година;
- водене на дневник със случаи и процедури за управление на информацията. В него се документират ситуациите, съответстващи на второ и трето ниво, според приетата класификация (Приложение 1). Описва се следната информация: дата, клас, участници, вид насилие и ниво, какво е предприето като действие, подпис на служителя. Координационния съвет дава становище за индивидуална работа по случай с дете, което се намира в ситуация на риск по смисъла на Закона за закрила на детето и ЗПУО, предлага мерки и конкретни интервенции, които могат да бъдат индивидуална, групова работа и др. Дневникът се съхранява при директора;
- инициране на работа по случай, включително насочване на случая към други служби. При случай от трето ниво, както и по преценка при случаи от второ ниво незабавно се уведомява отдел Закрила на детето и/или полицията. Те започват проверка на сигнала по реда на Координационния механизъм (Приложение 3.) като се включва и представител на училището – класен ръководител, учител, запознат със случая. При становище от Координационния съвет към училището председателят на КС следва да иницира работа по случая с ученика в училището.

Всеки служител в училище е длъжен при установяване на случай на насилие и тормоз незабавно да уведоми директора на училището.

3.5.2. Дейности по интервенция на ниво клас. Отнасят се до всички ситуации на насилие и тормоз според приетата класификация (Приложение 1).

- Обсъждане между учениците и класния ръководител, с цел изясняване на възникнал проблем, влиянието върху всички участници и свидетели, последствията, както и възможните решения.
- Съвместни действия между класен ръководител или учител и включване на външни специалисти. Може да се организират допълнителни занятия с групата или класа. Може да се покани и външен за училището специалист- психолог.
- Използване на посредник при разрешаване на конфликта.
- Провеждане на тематична родителска среща.
- При действия по интервенция да се работи и според Приложение 2. Насоки за интервенция.

4. Работа с родители

- Тематична родителска среща. Да се запознаят с цялостната политика, с основните моменти в механизма и да се дискутира тяхната готовност за участие.
- Покана към родители, които да представят своите професии, хобита интереси.
- Родители, изявили желание да бъдат посредници между училището и родителите или други организации, когато това се налага.
- Партньорство с родителите в случай на интервенция. Във всички случаи е необходимо родителите на участващите в ситуацията на насилие или тормоз ученици да бъдат уведомени за случилото се както и за предприетите от училището действия за разрешаване на ситуацията.

Насоки за разговор с родителите

- Разговорът да бъде започнат със силните страни на учениците.

- Останалите родители от класа също да бъдат информирани за ситуацията и предприетите действия, с цел изясняване на неизвестните и сваляне на напрежението.
- Разговорът да бъде проведен на подходящо място в партньорски взаимоотношения.
- Учителят може да насочи родителите за консултация с други специалисти при необходимост.
- Ако родителите отказват да съдействат или възпрепятстват действията на училището, учителят/класният ръководител да се обърне към Координационния съвет и случаят да се обсъди.

5. Ресурсна обезпеченост

Ръководството на училището е необходимо да осигурява:

- ежегодно обучение на учителите по теми свързан с насилието и тормоза;
- обучени специалисти за превенция в ситуации на насилие и тормоз, а при липса на такива да се обърне към външни за училището специалисти;
- информация, материали по темата за насилието и тормоза.

III. Кога, кой и къде може да подава сигнал за дете в риск?

Съгласно Закона за закрила на детето чл. 7, ал. 1 „Лице, на което стане известно, че дете се нуждае от закрила, е длъжно незабавно да уведоми Дирекция Социално подпомагане, Държавната агенция за закрила на детето или МВР.”

Съгласно ал. 2 „същото задължение има и всяко лице, на което това е станало известно във връзка с упражняваната от него професия или дейност, дори и ако то е свързано с професионална тайна.”

Сигнал може да бъде подаден и към Националния телефон за спешни повиквания 112.

Националната телефонна линия за деца е 116111, а в ситуации на кибернасилие и кибертормоз телефон 124 123, имейл: helpline@online.bg или чрез чат в сайта www.safenet.bg

Действа се според (Приложение 3.) към Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование утвърден със Заповед № РД – 09-5906/28.12.2017 г. на министъра на образованието и науката.

С Механизма за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование 2026/2027 г. , в ОУ „Св. Паисий Хилендарски” – с. Бояново са запознати всички учители и служители в училището.

Основно училище "Св. Паисий Хилендарски"

8730 с. Бояново, общ. Елхово, обл. Ямбол, ул. "Ив. Вазов" № 3, тел: 0876 458505

Email: info-2831531@edu.mon.bg, <https://ph-boyanovo.com>

ПРАВИЛА

**за превенция на тормоза и насилието
в ОУ „Св. Паисий Хилендарски“ с. Бояново**

I. Общи положения

Чл. 1. Правилата определят цялостната организация на дейностите по превенция на риска, техният обхват и отговорностите на работещите в институцията.

Чл. 2. Правилата регламентират осигуряването на сигурна и безопасна среда за всеки ученик.

Чл. 3. (1) Правилата имат за цел да подпомогнат родителите и персоналет на ОУ „Хаджи Димитър“ в процеса на разпознаване на белезите на насилие над ученици и неговото предотвратяване.

(2) Процедурата указва реда за сигнализиране на органите по закрила на детето при идентифицирани случаи или при съмнения за насилие над деца.

Чл. 4. Изходни постановки:

(1) Всички, работещи в институцията, следва да са запознати с видовете насилие върху ученици, начините за тяхното разпознаване и последствията върху физическото и психическото развитие на ученика, след преживяно насилие.

(2) Всички, работещи в институцията, задължително се запознават срещу подпис с реда за сигнализиране на органите по закрила на детето, в случаи на идентифицирано насилие или съмнение за такова над ученик.

(3) Родителите са запознати с настоящата процедура и са информирани за правото на персонала да сигнализира органите по закрила на детето, а в случаи на съмнения или симптоми за упражнено насилие над ученик.

(4) Родителите са запознати с реда за сигнализиране на органите по закрила, в случаи на идентифицирано насилие или съмнение за упражнено такова над детето им.

(5) С учениците се организират дейности, съобразно възрастта им и с насоченост към разбиране потребността от общуване без насилие, разпознаване на тормоза и насилието и знание за това към кого да се обърнат, ако поведението на възрастните ги притеснява или изпитват неудобство.

Чл. 5. Педагогическото общуване с учениците е насочено към насърчаване на поведение, изключващо насилие между тях.

Чл. 6. В институцията се организират дейности за развитие на педагогически компетентности у учителите и родителите за справяне с неприемливо поведение на децата и превенция на насилието между децата.

II. Права и задължения на работещите в ОУ „Св. Паисий Хилендарски“

Чл. 7. Работещите в ОУ „Св. Паисий Хилендарски“ се задължават да полагат адекватни грижи за всеки ученик и да създават условия за неговото физическо, психическо и емоционално развитие.

(1) Координационен съвет

1. Извършва оценка на ситуацията в началото на учебната година.
2. Изготвя анализ и представя резултатите на педагогически съвет.
3. Изготвя план за превенция и интервенция и координира заложените дейности.
4. Заседава най-малко един път в учебен срок и обсъжда изпълнението на плана.
5. Обсъжда и приема процедурите за действия при инциденти.
6. Подпомага класните ръководители с материали или консултации със специалисти, съдейства за организиране на периодични обучения на учителите по темата за насилие.
7. Изготвя годишен доклад и прави препоръки за създаване на по-сигурна образователна среда.

(2) Класните ръководители

1. В началото на учебната година попълват с учениците въпросници за установяване нивото на насилие и тормоз.
2. Планират и провеждат занятия в часа на класа, посветени на тормоза и насилието.
3. С помощта на учениците приемат ценности, правила и последици при появи на насилие.
4. Приетите правила се поставят на видно място в класната стая.
5. Запознават учениците с процедурите за действие при инциденти.
6. Реагират при всеки опит за насилие над ученик, съгласно утвърдените процедури.
7. Информират родителите за дейностите по механизма, както и за приетите процедури.
8. Съдействат за включването им в дейности на ниво училище.

(3) Учители, които не са класни ръководители

1. Включват темата за насилието в учебни единици, при които това е възможно.
2. Поощряват и развиват поведение на сътрудничество и взаимопомощ.
3. Познават и използват установената система за информиране и съобщаване за случаи на тормоз над учениците.
4. Познават правилата на класа, прилагат ги и изискват от учениците да ги прилагат.

(4) Дежурни учители

1. Спазват стриктно утвърдения от директора график за дежурство, следейки рисковете зони, в които е възможно проявата на насилие и тормоз.
2. Реагират според утвърдените процедури в ситуации на насилие по време на дежурството им.
3. Оказват съдействие на колеги при установени от тях нарушения на ученици.

(5) Помощен персонал

1. Полагат грижи за предотвратяване на насилнически действия в училищните помещения, за които отговарят.
2. Познават основните процедури за действие.
3. Не допускат прояви на насилие и съобщават за тях на класния ръководител и директора.

Чл. 8. Работещите в ОУ „Св. Паисий Хилендарски“ не използват средства и методи, които унижават личността на ученика или уронват неговото достойнство.

Чл. 9. Не се допуска прилагането на физически методи за наказание над учениците, с цел справяне с неприемливо поведение.

Чл. 10. При възникнали съмнения за упражнено насилие над ученик се спазва следната последователност на действията:

1. Член на персонала, който пръв е забелязал белезите уведомява класния ръководител.
2. Класният ръководител уведомява директора на училището и членовете на екипа за подкрепа за личностно развитие на ученика.
3. Определя се срок за наблюдение на ученика.
4. Срокът за наблюдение на ученика се определя в зависимост от тежестта на белезите.
5. При повторно забелязване на симптоми/белези координационният екип предлага на директора решение за срока и спешността, с която ще бъдат информирани родителите.
6. В случаите, когато родителите отказват среща с директора или обясненията, които дават за белезите са уклончиви и неясни, директорът незабавно информира отдел „Закрила на детето“ към дирекция „Социално подпомагане“, по адреса на ученика.
7. Разговорите с ученика трябва да стават в обстановка и по начин, който да запазва достойнството му и да не води до задълбочаване на последиците от преживяното.

Чл. 11. В случай, че по тялото на ученик се забележат видими белези, незабавно се изисква информация от родителя за произхода на белезите и начина, по който са получени.

Чл. 12. При установено системно, видимо нараняване на ученик или в случай, че ученика сам сподели за упражнено над него насилие, учителите незабавно уведомяват

директора на ОУ „Св. Паисий Хилендарски“, който от своя страна незабавно информира отдел „Закрила на детето“ към дирекция „Социално подпомагане“.

III. Права и задължения на родителите

Чл. 13. Родителите са длъжни да полагат грижи за отглеждането на детето си, които да способстват неговото физическо, психическо и емоционално развитие.

Чл. 14. В общуването с детето си, родителите са задължени да зачитат неговото лично достойнството и право на мнение.

Чл. 15. При прилагането на възпитателни и дисциплиниращи мерки родителите нямат право да използват методи на физическо наказание, както и такива унижаващи личността на детето им.

Чл. 16. (1) Родителите имат право и са длъжни, когато забележат белези от физическо нараняване на детето си, които не са получени в тяхно присъствие да поискат информация от учителите за начина и произхода на белезите.

(2) Родителят има право да потърси среща и информация от човека, за когото детето им е споделило, с цел изясняване на ситуацията, в случай на установяване на неприемливо поведение от страна на представител на институцията.

IV. Мерки за справяне с неприемливо поведение между децата

Чл. 17. Неприемливо е всяко действие (*физическо, словесно или жестомимично*) от ученик насочено към друг ученик, което може да увреди здравето или развитието на ученика към когото е насочено, уронва неговото достойнство или унижава личността му.

Чл. 18. Мерките за справяне с грубо и агресивно поведение на ученик, които се предприемат от страна на родителите и на координационния екип на ОУ „Паисий Хилендарски“, се съгласуват предварително между двете страни, еднопосочни и уважителни към ученика и неговото семейство.

Чл. 19. При прилагането на мерките за справяне с неприемливо поведение, родителите и работещите в институцията нямат право да използват средства и методи, увреждащи здравето и развитието на ученика, както и такива, които уронват неговото достойнство.

Чл. 20. (1) При необходимост и със съгласието на родителите, ученика може да бъде насочен за консултиране със специалист (психолог/педагогически съветник) или с личност, която той уважава (наставничество).

(2) Когато поведението на определен ученик застрашава здравето или развитието на останалите ученици, незабавната консултация със специалист е наложителна.

(3) При отказ на родителите да съдействат, директорът подава сигнал в отдел „Закрила на детето“ към дирекция „Социално подпомагане“, по местоживее на ученика.

V. Ред за сигнализиране на органите по „Закрила на детето“

Чл. 21. Органи по закрила на детето са:

1. Председателят на Държавната агенция за закрила на детето и администрацията, която го подпомага.
2. Дирекция „Социално подпомагане“.
3. Министърът на труда и социалната политика, министърът на вътрешните работи, министърът на образованието и науката, министърът на правосъдието, министърът на културата, министърът на здравеопазването и кметовете на общини.

Чл. 22. (1) Всеки, на когото е станало известно, че ученик се нуждае от закрила е длъжен да сигнализира органите по закрила.

(2) Това се отнася и за лицата, на които е станало известно в процеса на изпълнение на служебните им задължения, дори ако е обвързано с професионална тайна.

Чл. 23. При наличие на риск за ученик или белези/симптоми за упражнено насилие над ученик, сигнал се подава до отдел „Закрила на детето“ към дирекция „Социално подпомагане“.

Чл. 24. (1) Сигналът може да бъде подаден на място в съответната дирекция „Социално подпомагане (ОЗД), по телефона или чрез e-mail.

(2) Сигналът трябва да съдържа име и връзка на лицето, което подава сигнала за детето/ученика, както и телефон, адрес за връзка.

(3) Когато сигналът е анонимен, той няма да бъде проверен, освен в случаите, когато се отнася за насилие над дете/ученик.

VI. Превенция на насилието над деца извън институцията и семейството

Чл. 25. Родителите, учителите и всички, работещи в институцията, са задължени никога и по никакъв повод да не оставят обучаващите се без контрол.

Чл. 26. Родителите, учителите и всички, работещи в институцията, са задължени:

(1) Системно и целенасочено се обучават учениците за предпазване от ситуации, излагащи ги на риск от насилие.

(2) Да използват подходящи за възрастта и разбирането на учениците методи за обучение по отношение на собствената им сигурност и безопасност.

Чл. 27. С помощта на подходящи за възрастта на учениците подходи, те целенасочено, системно и последователно следва да бъдат обучавани по отношение на собствената им сигурност и в разбиране на следното:

1. децата не са виновни и не носят отговорност за поведението на възрастните;
2. в случай, че поведението на възрастен ги притеснява или ги кара да изпитват неудобство да споделят с родител, учител или друг възрастен, на когото имат доверие;
3. не бива да се доверяват и тръгват с непознати, преди да са съобщили за това на родителите си;

4. не бива да се доверяват и да тръгват с хора, които познават (*близки, съсед и др.*) ако родителите предварително не са информирали детето/ученика и учителите, че ще го вземе някой друг от институцията;

5. не бива да се качват в коли на непознати;

6. ако са останали в къщи сами не бива да пускат в жилището непознати или познати, дори те да твърдят, че ги изпраща някой от родителите;

7. не бива да приемат лакомства и подаръци от непознати по никакъв повод.

Чл. 28. В ежедневно си общуване с децата родителите подпомагат процеса на подготовката им за предпазване от рискови ситуации, като ежедневно им напомнят основни правила на поведение.

Чл. 29. Механизмът за действие на персонала при инциденти с ученици включва следните стъпки:

(1) Обучение на персонала за развитие на знания и умения как да реагират в случай на инциденти с дете/ученик по време на престоя му в институцията и извън него.

(2) При възникнали инциденти с ученик се предприемат незабавно следните действия, в описаната последователност:

2.1. при излизане на дете/ученик този, който пръв е забелязал отсъствието на детето/ученика незабавно информира учителя на групата/учителя и директорът на институцията;

2.2. незабавно се организира претърсване на сградата, района на институцията и околното пространство;

2.3. провежда се разговор с децата/учениците и членовете на персонала, които последни са видели детето/ученика, за да се установи причината и вероятната посока, в която би тръгнало детето/ученика;

2.4. подава се сигнал на телефон 112 за предприемане на действия по издирването на детето/ученика;

2.5. информират се родителите на детето/ученика.

(3) При влизане на външно лице в сградата или двора на институцията без разрешението на лицето, осъществяващо пропускателен режим:

3.1. член на персонала, който е забелязал лицето се информира за целта на посещението;

3.2. в случай на неясно или неприемливо обяснение, лицето бива помолено да напусне района на институцията;

3.3. ако лицето откаже да напусне района, персоналет предприема действия за ограничаване достъпа на лицето до помещенията и пространствата, в които в момента са децата;

3.4. при проява на агресивно поведение от страна на външното лице, незабавно се подава сигнал в РУ на МВР;

3.5. предприемат се действия за осигуряване сигурността на учениците до намесата на органите на МВР;

3.6. при изгубване на дете/ученик, при посещение на културни, спортни и др. прояви, както и по време на екскурзии и детски лагери се предприемат същите действия, както при излизане на дете/ученик.

Директор:
(Веска Георгиева)

Основно училище “ Св. Паисий Хилендарски”

8730 с. Бояново, общ. Елхово, обл. Ямбол, ул. ”Ив. Вазов” № 3, тел: 0876 458505

Email: info-2831531@edu.mon.bg, <https://ph-boyanovo.com>

ПРОЦЕДУРИ

ЗА ДЕЙСТВИЯ ПРИ ИНЦИДЕНТИ В ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „СВ. ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ” С. БОЯНОВО

1. ПРОЦЕДУРИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА

Ниво на тормоз	Поток на информация	Документиране на случаите
Първо ниво – нарушаване на правилата	- Класният ръководител се информира за случилото се от всички участници; - Уведомяват се родителите.	Ситуациите от първо ниво не се регистрират.
Второ ниво – повтаряне на едни и същи нарушения на правилата или насилие с по-сериозни последици - тормоз	- Класният ръководител уведомява родителите и изисква задължителното им участие за справяне с проблемното поведение; - информира за ситуацията на тормоз представител на координационния съвет и директора. - Директорът уведомява ОЗД и/или органите на полицията при ситуации с по-сериозни последици.	Ситуацията на тормоз се описва в Дневника и се предприема работа по случай.
Трето ниво – системна злоупотреба, както и ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето за който и да е от участниците в ситуацията	Незабавно уведомяване на ОЗД и/или органите на полицията. Действията на ниво училище се предприемат от директора заедно с координационния съвет със задължителното участие на родител. - Ако присъствието на родител не е в най-добър интерес за детето,	Ситуацията на тормоз се описва в Дневника и се предприема интензивна работа по случая, включваща всички участници; правят се оценки на потребностите и план за действие и се инициират процедури в съответствие със Закона за закрила на детето, Наредбата за

	директорът следва да се обърне към отдела за закрила на детето.	приобщаващо образование, Закона за предучилищното и училищно образование.
--	---	---

2. ПРОЦЕДУРА ЗА ОТКРИВАНЕ И РАБОТА ПО СЛУЧАЙ

Ниво на тормоз	Отговор на училището	Мерки
Първо ниво – нарушаване на правилата	Действията се предприемат автономно от класния ръководител или учител.	Педагогическа работа – индивидуално, за група ученици или за целия клас.
Второ ниво – повтаряне на едни и същи нарушения на правилата или насилие с по-сериозни последици - тормоз	Действията се предприемат от класния ръководител заедно с психолог или педагогически съветник, представител на координационния съвет и директора.	- Уведомяване на родител; - Консултации; - Координационният съвет прави анализ на ситуацията от регистъра и предприема индивидуална работа по случай с ученик в риск от тормоз и разписва индивидуална програма.
Трето ниво – системна злоупотреба, както и ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето за който и да е от участниците в ситуацията	Действията се предприемат от директора, заедно с координационния съвет със задължителното участие на родител и компетентни власти, организации и услуги.	- Уведомяване на родител; - Консултации – предприемане на индивидуални разговори с участниците; - Координационният съвет инициира интензивна работа по случай; - Директорът информира и насочва към други служби и/или услуги.

Работа по случай за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие

1. Работата по конкретен случай се провежда от екип за подкрепа за личностно развитие на ученика, който включва: психолог, класен ръководител, член на координационния съвет, родител, специалист от социални институции.

2. Координирането на работата се осъществява от член на екипа, определен от директора.

3. Работата на екипа по конкретен случай включва:

- определяне на цели и действия, насочени към ученика;
- формулировка на случая;
- изготвяне на план за подкрепа;
- взаимодействие с подкрепящата среда;
- постигнати резултати от работата по случая.

3. ПРОЦЕДУРА ЗА НАСОЧВАНЕ НА СЛУЧАЯ КЪМ ДРУГИ СЛУЖБИ (ПРИЛОЖЕНИЕ 3)

При идентифициране на случаи на насилие и тормоз на ученици в училище следва да бъде предприето следното:

- уведомява се директора на училището;
- от страна на институцията директорът подава сигнал към ОЗД и/или полицията;
- консултация при подозрение за ситуация на тормоз може да бъде направена на Националната телефонна линия за деца на телефон: 116 111, а в ситуации на кибернасилие и кибертормоз - с Националния център за безопасен интернет на телефон: 124 123 или чрез сайта: www.safenet.bg;
- сигнал може да бъде подаден и към националния телефон за спешни повиквания: 112;
- органите за закрила извършват проверка на сигнала до 24 часа след постъпването;
- в случай че бъде установен риск за детето, трябва да бъдат предприети мерки за закрила и да започне работа по случая. Изготвя се общ план, в който се описват планираните мерки, като социалният работник е отговорен и следи за изпълнението на плана.

Директор:.....

(Веска Георгиева)

